

A. Μη Λογοτεχνικό Κείμενο

1^η δραστηριότητα

A1. Το κείμενο, μεταξύ άλλων, αναφέρεται στα οφέλη του εθελοντισμού, τόσο για την ψυχική υγεία, όσο και για την κοινωνική ζωή των εθελοντών. Αναφορικά με τον ψυχισμό τους υποστηρίζεται ότι οι εθελοντές αντέχουν περισσότερο στις πιέσεις του εργασιακού τους περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα αποδεσμεύονται από τους προβληματισμούς τους κι αισθάνονται πιο αισιόδοξοι και πλήρεις. Σχετικά με την κοινωνική ζωή, οι άνθρωποι εντάσσονται σε κοινωνικές ομάδες και στο πλαίσιο αυτό γνωρίζουν άτομα με κοινά ενδιαφέροντα και ανησυχίες.

2^η δραστηριότητα

- A2.** α. Θεματική περίοδος: «Καθώς η εθελοντική... ότι είχαν»
Λεπτομέρειες/ σχόλια: «Κοινωνικοποιούνται... προβλημάτων»
Κατακλείδα: «Γενικότερα, ο εθελοντισμός... ζωή μας».
- β. Συνώνυμες λέξεις:
ομαδική = συλλογική
ενισχύεται = αυξάνεται, τονώνεται, ενδυναμώνεται
αδράνεια = απραξία

3^η δραστηριότητα

A3.

Τίτλος: «Ο εθελοντισμός σήμερα: δεδομένο ή ανάγκη;»

Πρόλογος:

Τα σύγχρονα προβλήματα και οι συχνές κρίσεις που υφίσταται ο κόσμος, όπως ο πρόσφατος σεισμός στην γειτονική Τουρκία και ο πόλεμος στη Ουκρανία, ανάδειξαν το ανθρώπινο πρόσωπο των πολιτών. Καθημερινά υλοποιούνται νέες εθελοντικές δράσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση σύγχρονων προβλημάτων και ενισχύουν τον ανθρωπισμό με τρόπο αυθόρμητο. Ωστόσο, η καλλιέργεια του ανθρωπισμού ως στάση ζωής οφείλει να αποτελεί δεδομένο στην εκπαίδευση.

Κυρίως θέμα:**Α΄ ζητούμενο:** Μορφές εθελοντικών δράσεων

- Περιβαλλοντικός εθελοντισμός (δενδροφυτεύσεις, ανακύκλωση, απορρύπανση δασών/ακτών)
- Διεθνής εθελοντισμός σε χώρες του Τρίτου Κόσμου (Γιατροί Χωρίς Σύνορα)
- Δράσεις για την επούλωση των προβλημάτων των προσφύγων (εθελοντικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κ.α.)
- Ευαισθητοποίηση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Αιμοδοσία, δωρεά οργάνων
- Διοργάνωση αφιλοκερδών πολιτιστικών εκδηλώσεων (συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις) για την ενίσχυση συνανθρώπων που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές
- Κοινωνικές δράσεις στο πλαίσιο της γειτονιάς για την ενίσχυση των οικονομικά αδύναμων (τοίχος καλοσύνης, συσσίτια, παροχή ειδών πρώτης ανάγκης και ρουχισμού)

Β΄ ζητούμενο: Τρόποι καλλιέργειας εθελοντικού πνεύματος από το σχολείο

- Ενίσχυση της ανθρωπιστικής παιδείας, μέσα από την οποία παρέχονται ηθικές και κοινωνικές αξίες (δικαιοσύνη, αλληλεγγύη, ανιδιοτέλεια, συνεργασία, αγάπη προς τον συνάνθρωπο).
- Συνεργασία της σχολικής κοινότητας με ΜΚΟ και με κρατικούς φορείς – εξοικείωση με τη δράση ανθρωπιστικών οργανώσεων και προώθηση της ανθρωπιστικής βοήθειας προς ευπαθείς ομάδες.
- Περιβαλλοντικά προγράμματα – οικολογική δράση, εκδρομές στη φύση με συμμετοχή σε δραστηριότητες αναδάσωσης, ανακύκλωσης, καθαρισμού ακτών.
- Θεσμός μαθητικών συμβουλίων και Βουλής των Εφήβων – ενίσχυση πολιτικής/δημοκρατικής συνείδησης και κοινωνικής ευθύνης, με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών.
- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία με ανομοιογενείς ομάδες μαθητών με στόχο την αποδοχή και την ανεκτικότητα - γόνιμη συνεργασία και συνύπαρξη των μαθητών, με αποτέλεσμα την ενδυνάμωση των συναισθημάτων αλληλεγγύης και μείωσης του ανταγωνισμού.

Επίλογος:

Επομένως, ο εθελοντισμός αποτελεί αίτημα και ανάγκη των καιρών μας. Στις δύσκολες συνθήκες, στις οποίες ζούμε, δίνει ένα μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας για το μέλλον. Αποτελεί το μέσο για ένα καλύτερο κόσμο. Ας κάνουμε θεμελιώδη αρχή του σχολείου μας τα λόγια του Γκάντι: «Γίνε η αλλαγή, που θέλεις να δεις στον κόσμο».

B. Λογοτεχνικό Κείμενο**1^η δραστηριότητα****B1.**

Τα θέματα που πραγματεύεται ο Μπ. Μπρέχτ:

- Το θέμα των αστέγων: «και στους άστεγους που μαζεύονται... διαβάτες»
- Η παρότρυνση του ποιητικού υποκειμένου για συλλογική δράση «Σαν διαβάσεις... άνθρωπε».
- Η αλλοτρίωση των ανθρώπινων σχέσεων «Δε θα καλύτερέψουνε ανάμεσα... εκμετάλλευσης».

2^η δραστηριότητα

B2. α. Μεταφορά: «δε συντομεύει έτσι την εποχή της εκμετάλλευσης»

Επανάληψη: «ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει»

Εικόνα: «το χιόνι που προοριζόταν γι' αυτούς πέφτει στο δρόμο»

(Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές. Υπάρχουν στο ποίημα και άλλα σημεία που ανταποκρίνονται στα ζητούμενα σχήματα λόγου.)

β. α' ενικό: «ακούω»

β' ενικό: «σαν διαβάσεις»

γ' ενικό: «στέκει ένας άνδρας»

Το α' ενικό προσδίδει εξομολογητικό προσωπικό τόνο, ύφος άμεσο, ζωντανό παραστατικό και οικείο, υποδηλώνει τη βιωματική αφετηρία του προβληματισμού του ποιητή και αποτελεί προσωπική κατάθεση ιδεών.

Το β' ενικό πρόσωπο προσδίδει οικειότητα, αμεσότητα και θεατρικότητα στο λόγο καθώς δημιουργεί την αίσθηση διαλόγου διασφαλίζοντας την επικοινωνία με το δέκτη και καθιστά το ύφος συμβουλευτικό – διδακτικό.

Το γ' ενικό πρόσωπο προσδίδει αντικειμενικότητα και διαχρονικότητα στο ποίημα. Μέσω αυτού ο ποιητής αποτυπώνει το σκηνικό δράσης.

Η εναλλαγή ρηματικών προσώπων προσδίδει στο ποίημα ζωντάνια και εκφραστική ποικιλία κάνοντάς το πιο ευχάριστο.

3^η δραστηριότητα

B3. Το ποίημα πραγματεύεται το θέμα της κοινωνικής ανισότητας και της εκμετάλλευσης που κυριαρχεί στο αστικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, ο ποιητής αναρωτιέται αν μπορούν οι μεμονωμένες δράσεις πολιτών να αντιμετωπίσουν τα ευρύτερα κοινωνικά προβλήματα. Στην αρχή του ποιήματος παρουσιάζεται η πρωτοβουλία ενός ανθρώπου να αναζητά άσυλο κάθε βράδυ για τους άστεγους συνανθρώπους του. Ο Μπρέχτ θεωρεί πως με αυτή τη μεμονωμένη δράση δίνεται μια προσωρινή λύση, μόνο για λίγους, μόνο για μια νύχτα («μα ωστόσο λίγοι άνθρωποι βρίσκουν καταφύγιο για τη νύχτα»), εντούτοις αυτή δεν επαρκεί για την εξάλειψη του προβλήματος και τη βελτίωση των ανθρώπινων σχέσεων.

Κατά τη γνώμη μου, το ποιητικό υποκείμενο αρχικά φαίνεται να διατηρεί μία απαισιόδοξη στάση απέναντι στην προοπτική βελτίωσης των συνθηκών που επικρατούν στη σύγχρονη κοινωνία. Τονίζεται συνεχώς ότι οι μεμονωμένες δράσεις δεν θα

σταματήσουν «την εποχή της εκμετάλλευσης» και ότι μόνο λίγοι θα συνεχίσουν να επωφελούνται από αυτές («Δε θα καλυτερέψουνε ανάμεσα ... εκμετάλλευσης»). Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κόσμος δε θα αλλάξει μ' αυτόν τον τρόπο. Παρόλα αυτά, αφήνει μια «νότα» αισιοδοξίας καθώς καλεί τον αναγνώστη να μην αδιαφορήσει προς την κοινωνική ανισότητα που συντελείται γύρω του («σαν διαβάσεις... άνθρωπε»), τονίζοντας την ανάγκη συλλογικής δράσης για την ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων.

(Η απάντηση είναι ενδεικτική. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση με βάση τα στοιχεία του ποιήματος, είναι αποδεκτή.)

ΟΡΟΣΗΜΟ